

מתוק מדבש

כניסת השבת – 19.03
יציאת השבת – 20.13
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 20.54
(אופק חדרה)

שנה שביעית – גיליון 288
פרשת ראה תשפ"א

יום שישי בשעה 17.00
ישודר אי"ה שיעור על פרשת השבוע:
השיעור ישודר בלי"ב בקול הלשון'
(להאזנה 03-6171111)
ביום שבת קודש
17.00 שיעור פרשת שבוע
מנחה ב 18.00
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
ברוכים הבאים בש"ה

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י

הרב ברוך בוקרה שליט"א

בבית הכנסת 'בית יוסף' בעצת אולגה

ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

אם יקיים האדם את 'שמור ושמעת' דהיינו קיום המצוות וחביבה עליו מצווה קלה כבחמורה, אז 'יטב לך ולבניך אחריו עד עולם' אבל דווקא בתנאי 'כי תעשה הטוב והישר', כלומר אם נוהג עצמו כן גם בדברים שבין אדם לחברו ולא רק בענייני שמים, כיוון שני הדברים תלויים זה בזה. **מתוק מדבש!**

*****

וכי ירבה ממך הדרך כי לא תוכל שאתו כי ירחק ממך

המקום (יד' כד')

כאשר אדם אוהב משהו, הוא לא מרגיש עייפות כשהוא טורח בו. וכמו שמסופר על האבא שאמר לבנו לך תביא לי את המזוודה שנמצאת במקום מסוים. הבן הביא את המזוודה והשאיר אותה בחצר הבית, נכנס לאביו ואמר 'אבא הבאתי את המזוודה היא בחצר' אמר לו האבא 'בני טעית... זו לא המזוודה שלי' אומר הבן: 'אבא הבאתי את המזוודה כפי שתיארת לי... וחוש מזה הרי לא ראית אותה כלל?'

אמר האב 'בני, כשנכנסת לחדר ראיתי שאתה מתנשף כיון שהמזוודה הייתה כבדה לך, ואילו המזוודה שלי בכלל לא כבדה... ואם היא כבדה סימן שזו לא המזוודה של אבא'. אומר ה'אלשיך' הקדוש זיע"א: 'כי ירבה ממך הדרך' אם דרך התורה נראית לך ארוכה 'כי לא תוכל שאתו' ומשא המצוות כבד עליך הרי זה סימן 'כי ירחק ממך המקום' זה מראה כי הקב"ה (המקום) רחוק ממך מאוד. **מתוק מדבש!**

ובציון יצאן מילתא דגדירותא

הנכ"ף מפעל יורד לאולם הייצור וכואה בחור צומח
בחור מצע, הוא ני'ע ואומר לו כמה אתה מרווה
בחודש? צונה בחור 3.000' מ' המנכ"ף מוציא 3000 מ'
מלומן, מוסר לבחור ואומר י'ק הביתה ואף תחזור'
הבחור לוקח את הכסף והוא י'ק.
פונה המנכ"ף למנהל הצבודה 'איך קיבלנו צובה כזה
צ'צ'ן? צונה מנהל הצבודה 'זה ככ"ף לא צובה צ'צ'ן
זה הפיה fe הפיזה'...
*****

ורעה עינך באחיך האביון ולא תיתן לו וקרא עליך אל ה'

והיה בך חטא (טו', ט')

מדוע נאמר 'והיה בך חטא' הלא כל עבירה היא חטא? מסביר נפלא בעל ה'צמח דוד' זצ"ל: 'ורעה עינך באחיך האביון' אם אתה לא נותן צדקה לעני כי אתה טוען שהוא עני רע במעשיו, אזי כאשר הוא יקרא עליך אל ה' הם יתנהגו אתך במידה כנגד מידה לבדוק האם אתה רע במעשיך ולא ראוי לקבל פרנסה משמים? ואין ספק שאם יבדקו בוודאי שימצאו גם בך חטאים.

הסבר נפלא נוסף מביא ה'קרובן אבילחם' (ר' יצחק חי בוכבזה זצ"ל): הצדקה מכפרת על עוונותיו של אדם (בתנאי שעשה

ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא', כו')

ידוע כי אלול זה ר"ת 'אני לדודי ודודי לי'. וחשבנו לומר בס"ד כי כאשר יהודי משעבד את ה'אני' שלו 'לדודי' שזה הקב"ה, אז 'דודי' יהיה 'לי' בראש השנה. וזה שאומר הפסוק 'ראה' ר"ת רבותי אלול הגיע, ובחודש זה ע"י 'אנוכי' דהיינו שעבוד מידת האנוכיות לקב"ה תזכו לברכה ולשנה טובה ומבורכת, **אמן! מתוק מדבש!**

*****

ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא', כו')

מובא ב'בעל הטורים': 'ראה אנכי - ראה עשרת הדברות שפתח באנכי ותקיים אותם כי כל המצות כלולות בהם'. דברי בעל הטורים טעונים הבנה. והסביר בספר 'מאמר אברהם' (הובא ב'לקוט האורים'): מובא במדרש: 'כל מה שישראל אוכלים בעולם הזה אין אוכלים אלא בשביל האמונה'. והסביר הרב ע"פ המובא בגמרא (קידושין לט') שאין תשלום שכר על המצוות בעולם הזה. והקשו המפרשים והרי יש איסור 'בל תלין'? וכיצד הקב"ה מלין (לכאורה) את שכרנו? ותיצו שכאשר הפועל נשכר ע"י שליח אזי גם המשלח וגם השליח לא עוברים על בל תלין. ולכן, כיוון שכל מצוות התורה נאמרו ע"י שליח לכן אין הקב"ה עובר על 'בל תלין'. זולת שתי מצוות שאותם שמענו מפי הקב"ה והם אנוכי ה' ולא יהיה לך'. ונתנו רמז לדבר (מכות כג', ב'): 'תורה' (בגימטרייה 611 מצוות) 'ציווה לנו משה' אבל שתי המצוות שמשלימות לתר"ג שהם 'אנוכי ולא יהיה מפי הגבורה שמענום'.

וזה שאומר בעל הטורים 'ראה אנוכי' בזכות מצוות 'אנוכי ה' א-לוקיך' אתם יכולים לקבל 'היום' נאן בעולם הזה שכר על המצוות. **מתוק מדבש!**

*****

שמור ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנוכי מצוך

למען ייטב לך ולבניך אחריו עד עולם כי תעשה הטוב

והישר בעיני ה' א-לוקיך (יב', כח')

יש לשאול: מדוע חזר ואמר 'כי תעשה הטוב והישר בעיני ה' א-לוקיך'? הרי כבר אמר 'שמור ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנוכי מצוך'?

הקדמה: בפרשת ואתחנן (ו', יח') נאמר 'ועשית הישר והטוב בעיני ה' א-לוקיך' וביאר הרמב"ן: 'גם באשר לא ציווה תן דעתך לעשות הטוב והישר בעיניו, כי הוא אוהב הטוב והישר וזה ענין גדול, לפי שאי אפשר להזכיר בתורה כל הנהגות האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו... ואפילו מה שאמרו (יומא פו) פרקו נאה ודבורו נחת עם הבריות עד שיקרא בכל ענין תם וישר'.

ולפי דברי הרמב"ן נמצא כי בציווי 'ועשית הישר והטוב' נכללים כל הליכות האדם בינו לבין הבריות, וגם מעבר למצוות שפורטו בתורה הקדושה.

ע"פ הנ"ל מתרץ ה'פאר יעקב' את השאלה הנ"ל כך: אפילו

תשובה) שנאמר 'וחטאך בצדקה פרוק' ומובא בגמרא (סוכה מט', ב') אמר רבי אלעזר גדול העושה צדקה מכל הקרבנות שנאמר 'עשה צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח'.
נמצא כי הנותן צדקה עוונותיו מתכפרים עם התשובה והמעלים עיניו מן הצדקה יישארו עוונותיו ללא כפרה.
וזה שאומר הכתוב 'ורעה עינך באחייך האביון ולא תיתן לו' ולכן 'והיה בך חטא' כי עוונותיך לא יכופרו. **מתוך מגפת!**
*****

נתן תיתן לו (טו', י')

מדוע כפל הלשון 'נתן תיתן'?

ביאור יקר הובא בספר 'פנינים יקרים': הפסוק אומר 'לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים'. והסביר זאת בעל הנחלת יעקב: הקדמה: מדוע לא תיקנו חכמים ברכה על נתינת הצדקה? אומר השל"ה הקדוש זיע"א בשם ה'אבודרהם' משום שיש לחשוש שמא יבוש העני ולא יקבל ואז תהיה ברכה לבטלה.

כמו כן מובא בגמרא סתירה בין שני פסוקים: פסוק אחד אומר 'לה' הארץ ומלואה' ופסוק אחר אומר 'והארץ נתן לבני אדם'. מתרצת הגמרא 'כאן לפני ברכה – הכל של הקב"ה וכאן לאחר ברכה שאז 'והארץ נתן לבני אדם'.
נמצא אם כן, שהצדקה נשארת תמיד של הקב"ה היות ואי אפשר לברך עליה. וזה שאומר הפסוק 'לך ה' הצדקה' תמיד ומדוע? היות ולנו בושת הפנים' כיוון שיש חשש שהעני יבוש ולא יקבל ולכן אי אפשר לברך על מצוות הצדקה. ולכן אומרת התורה 'נתן תיתן לו' דהיינו במצוות הצדקה אתה נותן לעני כסף שהוא לא שלך, כמו שאמר 'תן לו משלו' ולכן נאמר 'נתן תיתן' דהיינו תיתן את מה שה' נתן וזה כלל לא שלך. **מתוך מגפת!**

ובצנין 'בשת הפנים' מילתא דגדולתא

*איה נכנסה לטמא ומצאה את הצדקה מתרוצצת
מחבטת גבולות בידו. 'מה אתה עושה?' אלה אלו.
'אני צד גבולות' ענה לה. 'הצדקה להרוג כמה?' אלה
'כן. 'ני זכרים eifol נקבות?' 'איך אתה יודעת?'
'עניית היו על הפחיות de הבירה, וצוד eife
היו על הטמאון...'*

רעיון וסיפור – הברכה המופלאה...

איש כמתנת ידו כברכת ה' א-לוקיך אשר נתן לך (טז', יז')

ביאור נפלא ראיתי בשם ה'אלשיך' הקדוש זיע"א, אבל לפני כן נקדים שאלה: כאשר אדם מקבל מתנה או טובה מחברו הוא משבח ומודה לו וכך ראוי לעשות. אבל לפני ואחרי הכל צריך לזכור כי אותו אדם הוא רק שליח של הקב"ה שלו מגיעה התודה והברכה.

ולפי זה מסביר ה'אלשיך הקדוש זיע"א (הובא ב"לקוט דוד") את הפסוק כך: 'איש כמתנת ידו' כשם שיד האדם היא רק שליח של האדם הנותן, כך גם 'ברכת ה' א-לוקיך' דהיינו כאשר ה' שולח לך ברכה הוא עושה זאת ע"י שליחים. ולכן מעבר להבעת התודה לאדם שהיטיב לך, עליך לשאת תודה לה' א-לוקיך על הטובה והברכה שנתן לך. **מתוך מגפת!**

ובעניין זה להלן מעשה מופלא של השגחה פרטית (הובא

להצלחת: דקל מלכה – להצלחה / אורי ישראל – רפוי' / סוזן בת ימנה – רפוי' / אהרון בן מסעודה – רפוי' / דוריאן הודיה בת נעמי – לרפוי' / נועם חן בת שולה – רפוי' /

ע"י הרב גואל אלקריף שליט"א שהביא בשם הרב יעקב שיש שליט"א): יהודי פלוני שהוא סופר סת"ם, לא ראה סימן ברכה במלאכתו. כתיבתו לא הייתה נאה דיה והוא לא הפיק ממנה פרנסה כראוי. לאחרונה, לאחר אסון מירון, הגיע לנחם בבית הרב מנחם אשר זקבך ז"ל, מהרוגי האסון. בבית האבלים הוא שמע על כך שהרב זקבך זצ"ל היה מקפיד מאוד לברך ברכת המזון מתוך הכתב, עד כדי כך, שאם לא היה לו ברכון, הוא פשוט לא היה אוכל.

הדברים נכנסו לליבו והוא החליט לקבל על עצמו קבלה זו – שהוא לא אוכל בלי לברך ברכת המזון מתוך הכתב. בהמשך, מתוך ניסיון להתייעל במלאכתו, החליט לעבור לכתוב בחדר משותף יחד עם כמה סופרי סת"ם. משנה מקום משנה מזל, אמר לעצמו. אולי משם תבוא הישועה. ביומו הראשון באותו חדר, הביא עמו כריך, אבל מה הוא שכח? את הברכון, שמתוכו יוכל לברך ברכת המזון. אם אין ברכון – אין אוכל. כך הלא קיבל על עצמו לא מזמן.

הוא תר בחדר אחר ברכון, אך לא מצא. עד שאחד הסופרים שם אמר לו, שיש לו ברכון כתוב על קלף, מכתיבת ידו, והוא יכול להשאיל לו זאת, רק שיזהר מאוד לשמור עליו, כי זה מיועד למכירה.

מיועדנו הודה לו מאוד, נטל את ידיו ואכל, ולאחר מכן בירך ברכת המזון מתוך הברכון המיוחד. תוך כדי כך הבחין שהכתב של אותו סופר יפה מאוד. וחשב לעצמו, אולי אנסה לשפר את כתיבתי בעזרת הברכון הזה, ואתאמן לחקות את הכתב הזה. הוא ביקש מהסופר הנ"ל להשאיר את הברכון אצלו לזמן מה, והחל להתאמן בכתיבה – והתוצאות לא אחרו לבוא. הכתב שלו השתנה לטובה ללא הכר.

מיד לאחר מכן, נקלעה לידו מודעת פרסום, של יהודי שהחליט ליזום כתיבת ארבעים וחמשה ספרי תורה לעילוי נשמת ארבעים וחמשה קדושי מירון. הוא התקשר לברר האם יש להם כבר ארבעים וחמשה סופרים, או שעדיין הם זקוקים לסופר, ואם כן – הוא מבקש להציע את עצמו. הוא התבקש לשלוח דוגמת כתב, ושלח את הכתב היפה והחדש שלו, אשר השתפר מאוד כזכור בזכות ברכת המזון. לאחר מספר ימים שמח להתבשר כי הכתב שלו מצא חן בעיניהם, והוא מוזמן לקבל לידיו את כתיבת אחד מתוך 45 ספרי התורה.

ואיזה ספר הוא קיבל? אכן כן, ניחשתם נכון... את הספר שנועד לעילוי נשמתו של הרב מנחם אשר זקבך ז"ל! – מי שבזכותו הוא החליט להתחזק בברכת המזון! פלאי ההשגחה!

אחים יקרים! חודש אלול הגיע, אמנם בכל השנה ראוי להתחזק, אך בחודש אלול ראוי להתחזק ביותר בכל קבלה שתוכלו, אלול זה ר"ת 'אני לדודי ודודי לי' כאשר יהודי משעבד את ה'אני' שלו 'לדודי' שזה הקב"ה, אז 'דודי' יהיה 'לי' בראש השנה. וזה שאומר הפסוק 'ראה' ר"ת רבותי אלול הגיע, ובחודש זה ע"י 'אנוכי' דהיינו שעבוד מידת האנוכיות לקב"ה תזכו לברכה ולשנה טובה ומבורכת. והבא להיטהר מסייעים אותו...

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל יעקב בן רבקה ז"ל / מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל רחל (רשל) בת נעימה ז"ל – יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל